

Entrevista a Harrison Ford

De fuster a Indiana Jones

El protagonista de *Patriot Games* ens parla de la seva manera d'entendre la feina d'actor i repassa la seva carrera artística, en què no tot han estat flors i violes.

Harrison Ford no hi va, vestit amb caçadora de pell i barret, però a *Patriot Games* ("Jocs patriòtics") torna a mena d'acció que en va fer una llegenda amb el nom d'Indy Jones, heroi de la gran pantalla. Després d'*Indiana Jones and the Temple of Doom* ("Indiana Jones al temple maleït"), Ford va canviar d'aires i buscà altres emocions —algú es va pensar que la ruptura seria permanent—, a fi d'examinar el seu talent amb drames que li resultaven estimulants, *Presumed Innocent* ("Presumpte innocent") i *Regarding Henry* ("Parlant de Henry").

Ara, Ford torna a l'acció èpica que en va fer un personatge famós i rendible protagonitzant la versió cinematogràfica del *best-seller Patriot Games*, de Tom Clancy, en què interpreta Jack Ryan, un ex-detectiu de la CIA. Irònicament, Ford interpreta el paper creat per Alec Baldwin, que era el protagonista cinematogràfic de la novel·la anterior de Clancy, *Hunt for Red October* ("Persecució d'un octubre roig").

Baldwin apareixia a la pantalla fent de Ryan, de bracet amb la superestrella Sean Connery. Però quan va arribar el moment de negociar *Patriot Games* Alec va insistir a escurçar el calendari de rodatge per poder anar a Broadway a començar *A Streetcar Named Desire* ("Un tramvia anomenat desig"). Com que els productors s'hi van negar, Baldwin va plegar i el va rellevar Harrison Ford, que ja vorejava la cinquantena.

Aquesta mena de tombarella del destí no és gens nova en la carrera de Ford. Després de lluitar com a actor de contracte a la Columbia, pràcticament va desaparèixer dels platós i es guanyà la vida fent de fuster, un ofici que va aprendre de forma autodidacta.

Durant tres magres anys, Harrison va atreure breument l'atenció quan va aconseguir un paper a *American Graffiti*, però

gairebé no comptava com a candidat a ser estrella.

Llavors George Lucas, impressionat amb la interpretació de Ford quan el va dirigir a *American Graffiti*, li va donar el paper de Hans Solo a *Star Wars* ("La guerra de les galàxies"). L'èxit enorme d'aquesta pel·lícula, seguit del de *The Empire Strikes Back* ("L'imperi contraataca") i de *Return of the Jedi* ("El retorn del Jedi"), va catapultar Ford d'una relativa obscuritat a la fama i a la fortuna. No ha hagut de tornar a agafar les eines de fuster, si no és per satisfer el seu profund amor a la fusteria.

Si Hans Solo va ser el trampolí que el projectà a l'estelada, *Indiana Jones* fou el coet que el va enlairar fins a l'enrari firmament de la celebritat absoluta. Els extraordinaris ingressos de *Raiders of the Lost Ark* ("A la recerca de l'arca perduda") van situar Ford entre el grapat d'actors de Hollywood que compten les aparicions per èxits.

Llavors, Ford va demostrar que tenia talent per a fer alguna cosa més que no acrobàcies perilloses amb la seva aparició a *Witness* ("L'únic testimoni"), on va fer una interpretació d'un detectiu, molt aplaudida per la crítica. Va continuar amb una pinzellada d'encant amable en la romàntica comèdia de Mike Nichols, *Working Girl* ("Una noia treballadora").

Ara, fent de Jack Ryan, a *Patriot Games*, ha sortit de nou a la palestra representant un antic agent de la CIA que descobreix que la seva retirada de "l'agència" ho és tot menys tranquil·la. Ryan es veu embolicat en un bombardeig maquinat pels terroristes de l'IRA a Londres i mata el germà del líder. Quan el terrorista supervivent s'escapa de la presó, prova de venjar-se no solament de Ryan sinó de la seva dona, paper interpretat per Anna Archer, i la seva filleta. I a mesura que creix el suspens comencen les peripecies

—*Recordo que, quan vam parlar, després de la segona pel·lícula d'Indiana Jones, em va dir "Em sembla que ja em faig massa vell per a córrer, grimpar i tirar-me per terra". És justament el que ara acaba de fer.*

—Bé, vostè va parlar amb mi just en el moment que acabava una pel·lícula de córrer, grimpar i tirar-se per terra, cosa que probablement va condicionar la meua opinió en aquella època.

—*Val a dir, que mentre patacades i blaus encara li fan mal, pensa que potser ja en té prou de tot això...*

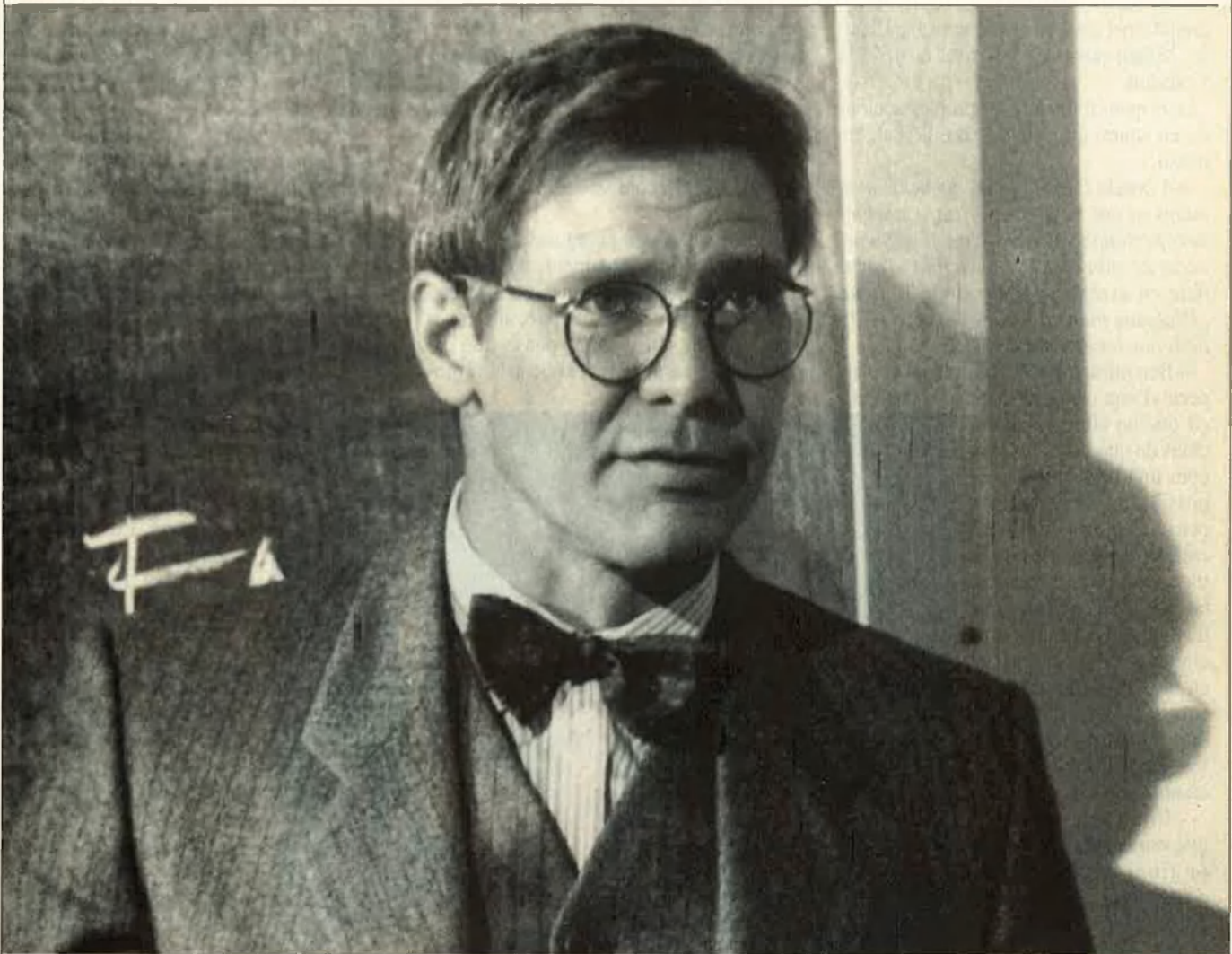
—Exactament. Però l'última pel·lícula d'acció que vaig fer va ser *Last Crusade* ("L'última croada") i des de llavors n'he fetes més. Vaig pensar que si no aprofitava l'ocasió de fer una pel·lícula d'acció, ben aviat se m'escaparia el tren de fer-ne cap més.

—*¿Tornaria a fer d'Indiana Jones?*

—Probablement no. Ara és massa tard per a tornar-hi i fer reviure el personatge aconseguit en totes tres pel·lícules.

—*Els directors que han treballat amb vostè en pel·lícules d'acció, inclosa Patriot Games, m'han dit que és un actor molt sencer, però que tampoc no es fa enrere quan es tracta de fer la part física de la feina. Diuen que és un autèntic bataller.*

—Crec que hi ha moltes oportunitats d'expressar un caràcter amb l'acció física. A les pel·lícules d'Indiana Jones pensava que l'acció física era una gran oportunitat de manifestar l'humor; a *Patriot Games* crec que l'acció que situa Jack Ryan en perill intensifica el vincle emocional entre el personatge i el públic. Un cop el públic s'ha deixat seduir emocionalment per tu, la seva implicació s'aprofundeix. Si vostè veu un simple acrobata en lloc de mi, ha perdut una oportunitat de mantenir aquesta implicació; quan vol veure la cara de l'acrobata, només li'n pot veure el clatell o alguna cosa així. Detesto haver de do-

"Sé que sóc una estrella de la pantalla, però no vaig pas proposar-m'ho; el que em vaig proposar és de ser actor".

ARXIU

nar una oportunitat a un acròbata.

—*¿Quantes acrobàcies ha hagut de fer ara?*

—De físiques, en aquesta pel·lícula, cap ni una. He hagut de passar força nits amb la roba mullada amb les escenes del naufragi, però això no em dona pas més crèdit del compte. Els nois que van rodar el naufragi en mar s'hi van estar 29 nits. Jo estava en un estudi dins un tanc d'aigua. No era gaire confortable, però no crec que, de la incomoditat, se'n pugui dir valentia.

—*¿No ha trobat una mica estrany fer un paper que Alec Baldwin ja havia creat a Hunt for Red October?*

—Realment, no me n'he preocupat, del que havia fet Alec. Un personatge ajuda a explicar una història i a *Hunt for Red October*. Alec explicava una història diferent.

—*¿Quina mena de Jack Ryan vol crear per a explicar la història de Patriot Games?*

—Miri, contesto sense comparar-me

amb Alec Baldwin. Doncs bé, no vull que el meu Ryan sigui només un personatge que entra en acció, preparat per a anar a cops de puny amb els dolents.

—*En aquesta pel·lícula, la ràbia que de Ryan té alguna cosa de primitiu, ¿s'hi pot identificar d'alguna manera?*

—Puc fer-ho, perquè es tracta d'una reacció davant una amenaça molt real a la seva família, que li és molt a prop, allò que més estima. Això és el que l'arrossega fins a la còlera i l'empeny a l'acció. Recordi que Jack és, d'alguna manera, heroi a contractor. Ell no era un agent de camp de la CIA, era un analista. Estava en la part intel·lectual de l'agència. Però llavors es veu forçat a enfrontar-se físicament amb aquests terroristes, no sols per salvar-se ell mateix sinó per salvar el que més estima.

Només espero que quedi clar en la meua composició que Jack Ryan no és un paio que només aspira a ventar llenya, ans es veu afectat per la violència, especialment

quan ha intervingut a originar-la.

—*Ara penso que vostè protegeix molt la seva família en la vida real, tant que no vol que els fotografiïn...*

—Bé, sí, és una resposta emocional que podria explotar com a actor. Però crec que aquesta mena d'emoció és una cosa que el públic pot entendre, i que fins i tot pot identificar-s'hi. ¿Fins on arribaria per protegir la seva família? Ryan obliga la CIA a organitzar una acció a gran escala contra el terrorista que vol venjar l'assassinat del seu germà. I quan Ryan el veu i pot dur-ho a terme, el que n'obté no és una simple satisfacció. El que sent és un sentit de la responsabilitat que molts han perdut. Per això la seva resposta és molt complexa.

—*¿Aquest sentit de la responsabilitat de les pròpies accions és important per a vostè?*

—Naturalment, vull fer d'aquesta pel·lícula una experiència responsable. El que no hem volgut fer és una acció purament

gratuïta pel gust de veure gent barallant-se. Volem posar en relleu el cost de la violència.

La responsabilitat de les pròpies accions és, en aquest cas, l'única sortida real, em penso.

—A banda l'acció, hi ha moments molt íntims en què ha d'exterioritzar emocions molt personals —l'angoixa quan veu amenaces de vida contra la seva filla i l'amor físic en escenes de sexe amb la dona. ¿D'alguna manera li han resultat més difícils que les escenes d'acció?

—Ben mirat, no crec que hi hagi cap aspecte d'una pel·lícula que sigui més difícil que un altre. Les emocions de què parla, les veig com una oportunitat, una possibilitat de fer el meu personatge més complex i creïble, de donar-li amplitud, profunditat, humanitat. Per això m'alegro que hi hagi aquests moments emotius. M'agrada pensar en el públic que seu en la foscor, els uns al costat dels altres, participant en les emocions generals, identificant-s'hi.

—Hi ha una escena, en què veu la filla a través de la finestra de la sala d'urgències d'un hospital, sense estar segur de si és viva o morta. ¿El fet que tingui també una filla petita intensifica l'impacte de l'escena?

—I tant. Em penso que sentia el que tots sentiríem en una situació semblant.

—Li van permetre l'accés a algunes àrees de la CIA que abans eren d'accés prohibit. Els productors diuen que vostè va contribuir a obtenir el permís. ¿Què va fer exactament?

—Només vaig preguntar. Ens havien permès l'accés a algunes àrees, però n'hi havia altres que ens eren prohibides. Un dia que sèiem a l'oficina del director adjunt de la CIA, aquest va dir: "Si hi ha alguna cosa que els agradaria de veure, només cal que m'ho facin saber". I jo que li dic. "Ara que ho diu, hi ha algunes zones que ens agradaria de veure". Li'n vaig passar la llista i va estar-hi d'acord. Aquesta és l'única influència que vaig tenir-hi.

—Sona a poder d'estrella...

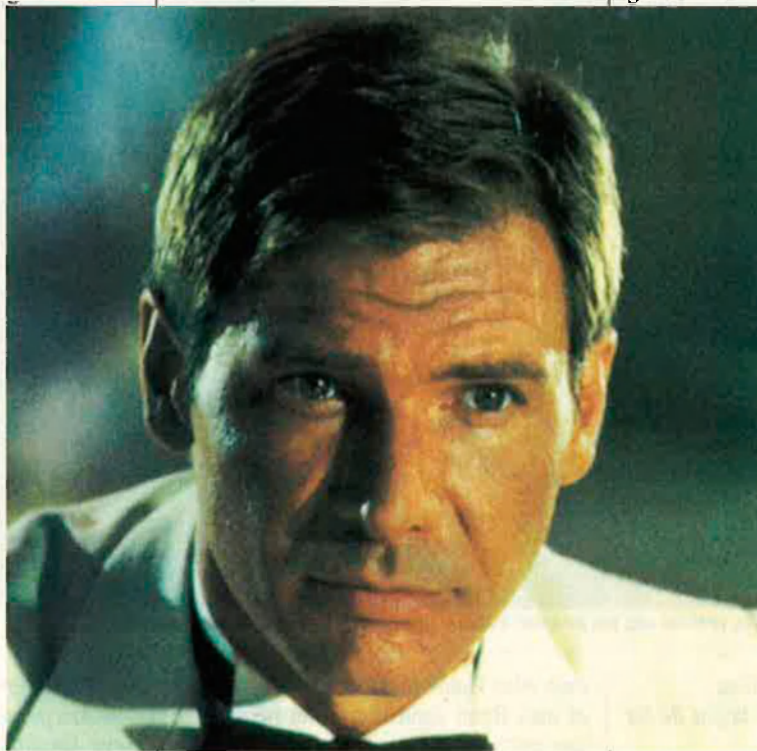
—No, només cara dura.

—Diries que s'hi ha trobat a pler, inter-

pretant un seguit de papers molt heroics, i ara acaba d'afegir Jack Ryan a la llista.

—Home, ningú no es proposa d'interpretar un heroi. El que et proposes és de crear un personatge, descriure les circumstàncies de la seva vida: la mena de persona que és, com va vestit, quin cotxe porta.

I llavors et fiques en situacions en què es comporta bé o malament. Però no interpretes un heroi. No penso mai, de cap dels personatges que interpreto, si són herois o no ho són. Només penso què cal que facin per a ajudar a explicar-la l'argument.

"No crec que de la incomoditat se'n pugui dir valentia".

ARXIU

—Vostè va passar per moments molt durs a Hollywood. De fet, sovint va haver de tornar a fer de fuster per mantenir-se quan no li daven cap paper. ¿Què el va fer continuar?

—Sempre he sabut que sobreviure als bords és la millor revenja.

—¿Quan diu "bords" es refereix als productors i els executius del estudi que el van ignorar o que el van tractar malament?

—Sí. Ja he dit altres vegades que sovint m'havien tractat com si fos una merda. I ho era. Però vaig aprendre que el que no mata reforça. Tenia moltes coses a aprendre de la tècnica d'actor, certament, però de seguida vaig aprendre una cosa: el motiu pel qual tants actors abandonaven. Vaig arribar a comprendre que es tractava

d'un procés de desgast que de mica en mica anava minvant la competició. Al final, ho vaig encertar pensant que valia la pena de ser obstinat.

—Però bé hi deu haver alguna cosa més que això. Vostè no es va aturar aquí, ha esdevingut una autèntica estrella...

—Sé que sóc una estrella de la pantalla, però no vaig pas proposar-m'ho. El que em vaig proposar és de ser actor. No m'imaginava la sort que em portaria un èxit com aquest.

—Vostè té fama de no viure com una estrella, i especialment, de no tractar-se gaire amb les celebritats de Hollywood.

—Més m'estimo de tractar-me amb l'altra gent. No tinc cap problema amb la gent que fa vida social a Hollywood. Los Angeles és així, tant si es vol com si no es vol. És una gran ciutat. No és que no m'agradi les grans ciutats: m'agrada de deixar-m'hi caure de tant en tant i aprofitar tot el que poden oferir-me. Però prefereixo viure al camp, a Wyoming. M'agrada viure una vida senzilla i tranquil·la.

—Quan era fuster va desenvolupar un autèntic amor pel treball de la fusta. Sembla que l'hagi conservat...

—Encara tinc un taller. Però ara hi tinc gent que treballa per a mi. M'interessa més pel disseny que per la construcció. Crec que quan treballava per a mi, m'hi basquejava molt,

en la qualitat del que feia. ¿Sap per què? Guanyava divuit dòlars i mig l'hora. Pensava que era una quantitat de diners enorme i provava d'oferir una bona qualitat per aquests diners. Res no ha canviat en la meua vida, excepte els divuit dòlars i mig per hora.

—Per vostè, ¿quina és la font més gran de satisfacció d'una pel·lícula com aquesta?

—M'agrada de resoldre el problema, el repte que em planteja. I m'agrada que sigui un esforç d'equip, que treballis amb un grup de gent en un ambient de gran col·laboració, en què tothom mira de treballar tan bé com pot. Això omple molt.

Jeanne Wolf

Trad.: Lourdes Bigorra